

Φιλοσοφία της μητρότητας και του τοκετού

Μιχάλης Μώρος, Μαιευτής Κέντρου Υγείας Γκούρας Γ.Ν. Κορίνθου, MSc (c) Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών, Πρόεδρος Σ.Ε.Μ.Μ. Ναυπλίου.

(Ομιλία στην Εκδήλωση του Σ.Ε.Μ.Μ.Α. για τον εορτασμό της “Παγκόσμιας Ημέρας της Μαίας”, στις 8 Μαΐου 2011 στη Βραυρώνα Αττικής).

Κυρίες και Κύριοι,
Αγαπητοί Συνάδελφοι,

Πολλές φορές αναρωτιόμαστε τι ακριβώς είναι η Μαιευτική. Είναι μια επιστήμη, ασφαλώς, που ορισμένοι θεωρούν ότι για να ασκηθεί κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο οφείλουν η Μαία και ο Μαιευτής να είναι κάτοχοι της “θεωρίας” στο μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, την οποία βεβαίως αποτελεί το σύνολο των ιατροβιολογικών μαιευτικών γνώσεων. Κάποιοι άλλοι θεωρούν ότι η Μαιευτική είναι σε πολύ μεγάλο μέρος μια πρακτική δεξιότητα και μια τρίτη κατηγορία θεωρεί ότι είναι μεν μια πρακτική δεξιότητα, αλλά όχι φυσικά μια χονδροειδής δεξιότητα, αλλά τόσο λεπτεπίλεπτη που ουσιαστικά αποτελεί τέχνη.

Φυσικά και οι τρεις προαναφερόμενες απόψεις είναι σωστές σε κάποιο βαθμό καθώς η Μαία και ο Μαιευτής αφενός είναι επιστήμονες, αφετέρου στηρίζονται στην επιστημονική και θεωρητική γνώση, αλλά και στην πρακτική δεξιότητα, η οποία γίνεται με λεπτούς, κατάλληλους χειρισμούς ώστε, τελικά, αποτελούν τέχνη. Υπάρχει όμως και μια τέταρτη άποψη, περισσότερο συνθετική, η οποία θεωρεί ότι η Μαιευτική είναι μεν όλα τα προαναφερθέντα, αλλά και κάτι παραπάνω, που τα συνοψίζει και τα εμπεριέχει όλα: είναι Φιλοσοφία και γι’ αυτή θα μιλήσουμε σήμερα, αλλά για να το κάνουμε θα χρειαστεί να θέσουμε εξαρχής ορισμένα συλλογιστικά βήματα.

Θα μιλήσουμε, λοιπόν, για την “αρσενική και θηλυκή Αρχή”, θα αναφερθούμε στις θεότητες της μητρότητας, θα αναπτύξουμε την εσωτερική φιλοσοφία του παιδιού και του τοκετού και θα ολοκληρώσουμε με τη θέση της Μαίας και του Μαιευτή σ’ αυτό το φιλοσοφικό υπόβαθρο.

Περί της “αρσενικής και θηλυκής Αρχής”

Το ερώτημα περί του “Θείου” έχει απασχολήσει την ανθρώπινη σκέψη εδώ και πολλούς αιώνες. Μια φιλοσοφική άποψη δέχεται ότι η θεότητα δεν βρίσκεται μόνο στο υπαρκτό, στο ορατό, στο εκδηλωμένο, αλλά και σε εκείνο το οποίο ακόμα δεν έχει εκδηλωθεί, άρα είναι ανεκδήλωτο. Όταν το ανεκδήλωτο εκδηλωθεί, τότε έχουμε τον κόσμο της δημιουργίας, ο οποίος διέπεται από τα ζεύγη των αντιθέτων: ημέρα – νύχτα, φως – σκοτάδι, ζωή – θάνατος, αρσενικό – θηλυκό. Μ’ άλλα λόγια, ο κόσμος διέπεται από δυαδικότητα και τα δυο φύλα είναι αποτέλεσμα της δυαδικότητας αυτής. Ταυτόχρονα αυτά αποτελούν κατώτερη έκφραση των δυο αντίθετων αρχών, της “αρσενικότητας” και της “θηλυκότητας” ή, σύμφωνα με τους σχετικούς φιλοσοφικούς όρους, του “ουράνιου πατέρα” και της “ουράνιας μητέρας”.

Η αρσενική αρχή εκφράζεται στο κατώτερο επίπεδο από το αρσενικό φύλο (τον άνδρα) και είναι η “δύναμη για ζωή”, εκφράζει ζωή χωρίς κανέναν απολύτως περιορισμό. Η θηλυκή αρχή εκφράζεται στο κατώτερο επίπεδο από το θηλυκό φύλο (τη γυναίκα) και εκφράζει τη ζωή, αλλά εκείνη τη ζωή, που περιορίζεται μέσα σε οποιαδήποτε μορφή. Η αιώνια ζωή, λοιπόν, που περιγράφεται ότι υπάρχει σ’ έναν κόσμο πραγματικά τέλειο, αιώνιο και άφθαρτο, πρέπει να περιοριστεί μέσα σε μια μορφή, μ’ άλλα λόγια να εισέλθει σ’ ένα σώμα, το οποίο ανήκει στον κόσμο της φθοράς.

Ο φορέας του θα γεννηθεί, θα αναπτυχθεί και θα πεθάνει και για το λόγο αυτό η μητέρα θεωρείται τόσο φορέας της ζωής (μέσα στη μορφή), όσο και δωρήτρια του θανάτου, επειδή μέσα από τη διαδικασία της γέννησης και της εισόδου του νέου ανθρώπου στον υλικό κόσμο, ο άνθρωπος αναγκαστικά θα πεθάνει για να επιστρέψει και πάλι στην αιώνια ζωή. Για το λόγο αυτό πολλές γυναικείες θεότητες, ακόμη κι αυτές που συσχετίστηκαν με τη μητρότητα, έχουν και μια σκοτει-

νή όψη: διότι η μητέρα δωρίζει τη ζωή και το θάνατο επίσης.

Θεότητες του τοκετού και της μητρότητας

Οι θεότητες που σχετίστηκαν με τον τοκετό και τη μητρότητα στον ελληνικό χώρο είναι η Ειλειθυία, η Ελευθώ ή Ελευθερώ, η Λητώ, η Μαία, η Ήρα και η Άρτεμις, στον ιερό χώρο της οποίας βρισκόμαστε. Η Άρτεμις είναι μια “παράδοξη” θεότητα. Ήταν δίδυμη αδελφή του Απόλλωνα, η οποία γεννήθηκε πρώτη στη νήσο Δήλο. Διαπιστώνοντας ότι η μητέρα της βρισκόταν σε ανάγκη, σε πόνους τοκετού, έσπευσε να τη βοηθήσει και να ξεγεννήσει τον αδελφό της. Για το λόγο αυτό της δόθηκε εξουσία επί του τοκετού και της ζωής της γυναίκας και του παιδιού της και γι’ αυτό οι αρχαίες Μαίες την επικαλούνταν και την εξευμένιζαν πάντοτε, όταν αναλάμβαναν έναν τοκετό. Στην περίπτωση δε του θανάτου της επιτόκου ή και του νεογνού, αφιέρωναν τα ρούχα των νεκρών στη θεά. Μ’ άλλα λόγια παρατηρείτε και τη χθόνια, σκοτεινή φύση της Αρτέμιδας, μια έκφραση της οποίας λέγεται πως ήταν και η Εκάτη, θεότητα του Κάτω Κόσμου.

Η Άρτεμις είναι παράδοξη διότι, αντίθετα απ’ ό,τι ίσως θα περιμέναμε από μια θεότητα της μητρότητας, εκείνη ήταν φημισμένη για τη σημασία και αυστηρότητα που έδειχνε στην παρθενία, τη δική της και των ιερειών της. Επιπλέον –και πάλι παράδοξο φαινομενικά– είναι ότι ήταν δεινή τοξεύτρια και πολεμιστής, προστάτιδα της άγριας φύσης, των δασών, των ποταμών, των λιμνών και των άγριων ζώων, όπως ήταν το ιερό της ελάφι. Η θεά κυνηγούσε σε ολόκληρη την Ελλάδα, αλλά αγαπημένος της τόπος ήταν το όρος Αρτεμίσιο, στα σύνορα της Αργολίδας με την Κορινθία. Ταυτόχρονα ήταν προστάτιδα της γεωργίας και κτηνοτροφίας και για όλους αυτούς τους λόγους τα ιερά της βρίσκονταν συνήθως στην εξοχή ή στις άκρες των πόλεων.

Η Άρτεμις, μ’ άλλα λόγια, διαφέρει πολύ από το πρότυπο της θεάς–Μαίας και προστάτιδας της μητρότητας, το οποίο θα περιμέναμε εξαιτίας του ρόλου της. Στην πραγματικότητα, όμως, η Άρτεμις εξέφραζε την ίδια τη φύση, που αλλού είναι άγρια και αλλού έχει εξημερωθεί από τον άνθρω-

πο, τη φύση που γεννάει τα πάντα, χωρίς τη συνδρομή κανενός, παραμένει παρθένα (“παρθένα φύση” είναι μια φράση που λέμε συχνά) και που στην “αγκαλιά” της επιστρέφουν όλα της τα δημιουργήματα με το θάνατό τους. Η Άρτεμις, δηλαδή, αποτελεί ουσιαστικά προσωποποίηση της θηλυκής Αρχής στο υλικό πεδίο: είναι δωρήτρια και της ζωής και του θανάτου. Γι’ αυτό οι αρχαίοι αποφάσισαν να της αφιερώσουν ένα από τα “Επτά Θαύματα του Κόσμου”, τον περίφημο Ναό της στην Έφεσο, μέσα στον οποίο το άγαλμά της την απεικόνιζε πολύμαστο: γιατί από εκείνη, την ίδια τη φύση δηλαδή, τρέφονταν τα πάντα.

Εσωτερική φιλοσοφία της μητρότητας και του παιδιού

Μια δήλωση του Αριστοτέλη προβληματίζει αρκετά: «Ο άνθρωπος είναι πρότερος του σπέρματος». Θα εξετάσουμε πώς κάτι τέτοιο είναι δυνατό, καθώς και το πώς σχετίζεται με τα θέματα που συζητάμε σήμερα, θέτοντας πάλι εξαρχής κάποιες βασικές αρχές.

Εάν δει κανείς τα εσωτερικά γεννητικά όργανα της γυναίκας, θα παρατηρήσει απόλυτη ομοιότητα με τα εξής: α) με το σύμβολο της καρδιάς (το οποίο προκύπτει περίπου με διατομή της) και β) με το αστρολογικό σύμβολο του Κριού. Θα μπορούσε κανείς να πει ότι η καρδιά ουσιαστικά είναι μια μήτρα σε εγρήγορη και η μήτρα μια καρδιά σε ηρεμία. Η καρδιά σχετίζεται με την ίδια τη ζωή μιας και αποτελεί ζωτικό όργανο για τον οργανισμό, αλλά ταυτόχρονα σχετίζεται και με το συναίσθημα στην ανώτερή του μορφή. Η μήτρα, επίσης, αποτελεί για τη φιλοσοφία ένα “στίβο”, ένα πεδίο υλοποίησης της 4ης ακτίνας (= αρμονία μέσω σύγκρουσης/διαμάχης). Η μήτρα, λοιπόν, είναι το πεδίο ενοποίησης μέσω σύγκρουσης των δυο αντίθετων φαινομενικά Αρχών, για τις οποίες μιλήσαμε στην αρχή. Για το λόγο αυτό αποτελεί “στίβο δοκιμασίας”, αιμορραγεί (δηλαδή χάνει ζωτικότητα), συσπάται, συστέλλεται και διαστέλλεται και μόνο όταν είναι να δημιουργήσει (δηλαδή να φιλοξενήσει ένα αναπτυσσόμενο έμβρυο), παύει προσωρινά ο “πόλεμος” και σταματάει η απώλεια ζωτικότητας.

Οι συγκρουσιακές δυνάμεις στη μήτρα είναι η

Αρσενική (τάση για απεριόριστη ζωή) και η Θηλυκή Αρχή (τάση για μορφοποίηση) και σκοπός τους είναι η διαμέσου σύγκρουσης Αρμονία, η οποία εκφράζεται με τη “δημιουργία” μιας νέας ζωής. Ολόκληρη η ζωή που ζούμε, η ανθρωπότητα και ο κόσμος που γνωρίζουμε διέπονται από τη σύγκρουση αυτή, που σκοπό δεν έχει την επικράτηση της μιας Αρχής στην άλλη, αλλά τη σύνθεση και ενοποίησή τους. Οι φιλοσοφίες που δέχονται αστρολογικές παραμέτρους ισχυρίζονται ότι αυτή η σύνθεση-ενοποίηση επιτεύχθηκε από το ζώδιο του Κριού. Θυμηθείτε την αντιστοιχία ανάμεσα στα γυναικεία έσω γεννητικά όργανα και στο σύμβολο του Κριού, το οποίο αντεστραμμένο προσομοιάζει μ’ εκείνο του Ζυγού.

Ο Κριός, λοιπόν, είναι το “έμβλημα” της μήτρας, δηλαδή της μορφοποίησης της ζωής σ’ ένα συγκρουσιακό πεδίο. Ο Ζυγός (η ισορροπία μ’ άλλα λόγια) είναι η διαδικασία την οποία επιφέρει η 4η Ακτίνα, η σύνθεση δηλαδή των δυο αντίθετων Αρχών με σκοπό την Αρμονία, και ολόκληρη η διαδικασία αυτή κωδικοποιείται στο σχήμα της μήτρας. Γι’ αυτό και συχνά ο Αρχάγγελος Μιχαήλ, που θεωρείται ψυχοπομπός, κρατάει το ζυγό της δικαιοσύνης: δεν εκφράζει μόνο τη Θεία Δίκη, αλλά και τη διαδικασία σύνθεσης της ανθρωπότητας, την πεπερασμένη εκδήλωση, αλλά και το άπειρο προς το οποίο η πρώτη τείνει: και όλο αυτό στην ανθρωπότητα “περνάει” διαμέσου της μήτρας.

Μέσα από τις απαραίτητες αυτές εισαγωγικές επισημάνσεις, η δήλωση του Αριστοτέλη μοιάζει κάπως πιο κατανοητή, αλλά ας την επεξηγήσουμε. Ουσιαστικά ο άνθρωπος, λέει ο Έλληνας Φιλόσοφος, δεν υπάρχει μόνο εξαιτίας του “σπέρματος”, δηλαδή από τη βιολογική συνένωση των δυο φύλων, αλλά υπάρχει πολύ πριν απ’ αυτό. Οι εσωτερικές φιλοσοφίες δέχονται ότι ο άνθρωπος προϋπάρχει ως “ψυχή” σ’ ένα άλλο επίπεδο ύπαρξης, σ’ έναν αιώνιο και άφθαρτο κόσμο. Η διανοητικοποίηση (μ’ άλλα λόγια η σκέψη της μητέρας και του πατέρα, πριν καν γνωριστούν, ότι “πρέπει” να γίνουν γονείς) σχηματοποιεί στο νοητικό πεδίο του καθενός την “εικόνα” ενός “παιδιού”.

Η επιθυμία τεκνοποίησης, που επίσης θα εκφραστεί γενικά, αφηρημένα και πριν καν ο ένας

γνωρίσει τον άλλο, δημιουργεί τη “μορφή” ενός παιδιού στο θυμικό πεδίο, στο επίπεδο δηλαδή της επιθυμίας και των συναισθημάτων: μ’ άλλα λόγια, οι μελλοντικοί γονείς εκφράζουν αγάπη, στοργή, τρυφερότητα και επιθυμία έναντι ενός παιδιού, το οποίο ακόμα δεν υπάρχει στον υλικό κόσμο, αλλά υπάρχει στο νοητικό και θυμικό τους πεδίο, άσχετα με το ότι δεν το βλέπουν: το φαντάζονται, όμως, κι αυτό του δίνει ύπαρξη. Η σύλληψη και η εγκυμοσύνη με τον τοκετό, απλά θα δώσουν ορατή μορφή σε κάτι που προϋπήρχε, που ήταν “πρότερο του σπέρματος”.

Η σύλληψη η ίδια και η ανάπτυξη του εμβρύου θεωρείται ότι διέπονται από κανόνες που η επιστήμη μας δεν αναγνωρίζει, αλλά τις περιγράφει η Φιλοσοφία. Η “μορφή” που θα έχει το έμβρυο καθορίζεται πρώτιστα από τα διαθέσιμα “υλικά”, αλλά εξίσου σημαντικά από το διαλογισμό της ίδιας της ψυχής του μελλοντικού εμβρύου και των γονιών του. Αποκλειστικός στόχος της ψυχής είναι να σχεδιάσει και να δομήσει ένα σωματικό φορέα, ο οποίος θα τη βοηθήσει στο να επιτελέσει την αποστολή της στον κόσμο. Τα κριτήρια αυτά μπορούν να διαφέρουν σημαντικά από το κοινώς ομολογούμενο ως “φυσιολογικό” ή “υγιές” ή “λειτουργικό”. Μέσα απ’ αυτό το πρίσμα, ακόμη και η αποβολή θεωρείται ως επιθυμία της ίδιας της ψυχής, η οποία θεωρεί ότι μ’ αυτό τον τρόπο (που είναι βίωμα θανάτου του φορέα της) θα αποκτήσει εμπειρία. Η αποβολή, βεβαίως, δεν θεωρείται στον κόσμο μας ως ένα υγιές ή ευτυχές γεγονός, αλλά η ψυχή σχεδιάζει μακροπρόθεσμα, γιατί στέκει πέρα από το θάνατο.

Η επίδραση-είσοδος της ψυχής στο σύμπλοκο ωαρίου-σπερματοζωαρίου, είναι εκείνη που πυροδοτεί σε ανώτερο επίπεδο τη γονιμοποίηση και όχι η σύντηξη των δυο αυτών γεννητικών κυττάρων. Η ψυχή, μιλώντας μεταφορικά, “αγκιστρώνεται” πάνω στο σπερματοζωάριο, επειδή αυτό είναι η κατώτατη αντανάκλαση της Αρσενικής Αρχής, που εκφράζει την αιώνια ζωή χωρίς περιορισμούς, η οποία θα εισέλθει στην αντίστοιχη κατώτατη αντανάκλαση της Θηλυκής Αρχής (το ωάριο): έτσι επιτυγχάνεται η σύλληψη, η γονιμοποίηση και ο περιορισμός της ζωής μέσα στη μορφή. Η ζωή αυτή, που εκφράζεται μέσω της ψυχής,

φέρει μαζί της (ως ατομικότητα) τις εμπειρίες και τους στόχους της και αναλόγως των δυο αυτών προϋποθέσεων, θα ενεργοποιήσει ή θα αναστείλει γονίδια και θα προκαλέσει τις συνθήκες που θα οδηγήσουν ή όχι στην εκδήλωση συγκεκριμένων παθολογικών και μη καταστάσεων.

Όπως το θέτει η εσωτερική φιλοσοφία, ακόμη και το “σύνδρομο”, η “μετάλλαξη”, αλλά και το ίδιο το μικρόβιο που επιφέρει λοίμωξη, δεν είναι αίτια αλλά αποτελέσματα: μοναδικό αίτιο είναι η βούληση της ψυχής του κόσμου. Η ψυχή, επίσης, για τους ίδιους λόγους επιλέγει τη στιγμή της “γονιμοποίησης”, αλλά και της γέννησης: στην πρώτη περίπτωση, η ψυχή κατερχόμενη στο νοητικό και θυμικό πεδίο ανιχνεύει ποιός συνδυασμός γονέων (για να το θέσουμε κάπως “ρεαλιστικά” και ίσως “ψυχρά”) θα αποτελέσει τον ιδανικό για να πραγματοποιηθεί η αποστολή της, και στη δεύτερη, εκτός από τους σχετιζόμενους με την αποστολή της λόγους, επιδιώκει να γεννηθεί όταν στο εξωτερικό περιβάλλον επικρατούν οι ίδιες συνθήκες μ’ εκείνες της “γονιμοποίησης” (ενεργειακά). Η ψυχή λοιπόν αποφασίζει, άγνωστο από εμάς γιατί, την προωρότητα ή μη.

Το γεγονός ότι ο άνθρωπος γεννιέται μέσα στο νερό (το αμνιακό υγρό) είναι επίσης σημαντικό, για το λόγο ότι το ύδωρ εκφράζει το συναισθηματικό κόσμο. Ο άνθρωπος γεννιέται από το συναισθηματικό και μέσα σ’ αυτό και, μάλιστα, το “σπάσιμο” των νερών αποτελεί το πρώτο βάπτισμα και σηματοδοτεί τη γέννηση του παιδιού από τον κόσμο του συναισθήματος στον κόσμο και της νόησης.

Η ρήξη του θυλακίου αποτελεί μια μικρότερη αντιστοιχία της Μεγάλης Έκρηξης που δημιούργησε το Σύμπαν, γιατί η Γυναίκα και ο Άνδρας στο δικό τους πεδίο αποτελούν μια μικρογραφία του Δημιουργού και η διαδικασία της γέννησης, που περιγράψαμε, σε πολύ μεγαλύτερες αναλογίες είναι κοινή, είτε γεννιέται ένας άνθρωπος, ένας πλανήτης ή ένας κόσμος. Η Μεγάλη Έκρηξη είναι το “fiat lux”, το Γεννηθήτω Φως των Γραφών και η ρήξη του θυλακίου θα φέρει μετά από ορισμένο χρονικό διάστημα το παιδί στο φως της ζωής. Μετά τον τοκετό η μητέρα θα κληθεί να αναθρέψει το παιδί της. Αυτό θα το επιτύχει χάρη στους

μαστούς της, οι γαλακτοπαραγωγοί και γαλακτοφόροι αδένες των οποίων είναι δισκοειδείς όπως ο Γαλαξίας. Γι’ αυτό το λόγο ο Γαλαξίας αποκαλείται “δρόμος του γάλακτος” (milky way) και η θεά αγελάδα των Αιγυπτίων, Χαθώρ, θεωρούνταν δημιουργός του Γαλαξία μέσω του γάλακτος που έρρεε από τους μαστούς της.

Η θέση της Μαίας στη φιλοσοφία της μητρότητας

Θα ολοκληρώσουμε τα σχόλιά μας στη φιλοσοφία της μητρότητας εξετάζοντας τη θέση της Μαίας σ’ αυτό το σύστημα. Η λέξη “Μαία” με αναγραμματισμό μας δίνει τη λέξη “αίμα”. Πράγματι, ο τοκετός περιλαμβάνει την απώλεια κάποιας ποσότητας αίματος, αλλά αυτό σε πρώτο επίπεδο ερμηνείας. Ας εμβαθύνουμε λίγο.

Το αίμα στη φιλοσοφία είναι συναίσθημα, ενέργεια που σχετίζεται με τη ζωτικότητα, αλλά ιδίως με την Αγάπη. Η Μαία με την ενασχόλησή της με τη Μαιευτική “εργάζεται” με το αίμα, μ’ άλλα λόγια είναι εκείνη που διαχειρίζεται την ενέργεια της Αγάπης, αλλά και την ενέργεια της ζωτικότητας. Δηλαδή, ο ρόλος της είναι κρίσιμος. Επομένως, μέσω του νόμου των αντιστοιχιών “η Μαία είναι αίμα”, άρα είναι αγάπη και ζωτικότητα μαζί, υπεύθυνη να χειριστεί τόσο τη μια όσο και την άλλη ενέργεια. «Ο τοκετός είναι αγάπη» είναι ο εύστοχος τίτλος ενός βιβλίου.

Η αγγλική λέξη για τη Μαία είναι “Midwife”. Το πρόθεμα “mid” ερμηνεύεται τόσο ως “με, μαζί” όσο και “ανάμεσα”. Οι αγγλόφωνοι, λοιπόν, σε πλήρη ταύτιση με τη φιλοσοφία του νόμου των αντιστοιχιών, θεωρούν ότι η Μαία είναι εκείνη που βρίσκεται μαζί με τη γυναίκα, δίπλα της, την ώρα που τη χρειάζεται, αλλά και “ανάμεσα” στον άνδρα και στη γυναίκα του –δείγμα σπουδαιότητας και αναγνώρισης του ρόλου της.

Η Μαία όπως και η θεότητα Μαία Άρτεμις μπορεί, επίσης, για τους ίδιους λόγους να θεωρηθεί “κομίστρια ζωής” και “δωρήτρια θανάτου”. Δωρήτρια ζωής γιατί βοηθάει την επίτοκο να φέρει στο φως το παιδί της, συμμετέχει η ίδια στην ανατροφή και στην περιποίησή του, συχνά το διαπαιδαγωγεί, του κάνει συνοικέσια φροντίζοντας να αναλάβει κι εκείνο το ρόλο, που παλαιότερα

ανέλαβαν οι γονείς του. Δωρήτρια θανάτου γιατί “έβαλε κι εκείνη το χέρι της” ώστε το βρέφος να εισέλθει στον πεπερασμένο κόσμο της φθοράς. Σ’ αυτή την περίπτωση, όπως προαναφέρθηκε, οι Μαίες φρόντιζαν και για τα επιθανάτια έθιμα της αφιέρωσης των ρούχων λεχώνας και νεογέννητου στην Άρτεμη.

Άρτεμις και Μαίες, λοιπόν, έχουν επίσης παρόμοιους ρόλους και συμβολισμούς: η Άρτεμις είναι μια Μαία στο υπερβατικό, θεϊκό επίπεδο και η Μαία είναι μια αντανάκλαση της θεότητας στο γήινο, κατώτερο επίπεδο. Γι’ αυτό, στη βυζαντινή εικονογραφία της γέννησης του Ιησού παρατηρούμε ότι πολύ συχνά απεικονίζονται Μαίες και μάλιστα στην ίδια ευθεία με τη Θεοτόκο και το νεογνό Ιησού: οι Μαίες εκφράζουν την αναμενόμενη χαρά της γέννησης μιας νέας ζωής, η Θεοτόκος το μεταβατικό στάδιο ανάμεσα στο γήινο και το υπερβατικό και ο Ιησούς το θεϊκό επίπεδο. Κατά την άποψή μου λοιπόν, ο γενικευμένος θαυμασμός και σεβασμός των κοινωνιών απέναντι στις Μαίες οφείλεται σε τρεις βασικούς λόγους:

α) διότι διέθεταν μια επιπλέον δεξιότητα από τις υπόλοιπες γυναίκες, δηλαδή τη Μαιευτική Επιστήμη και Τέχνη,

β) διότι έπαιρναν μέρος στη γέννηση ενός νέου ανθρώπου, που είναι η μεγαλύτερη ανθρώπινη χαρά και

γ) διότι εμπλέκονταν ενεργά σ’ ένα φαινόμενο, που από τη φύση του είναι φιλοσοφικό και υπερβατικό.

Θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι όλα αυτά, η “Μαιευτική Φιλοσοφία” δηλαδή, λαμβάνονταν υπόψη και ίσχυαν σε παλαιότερες κοινωνίες, οι οποίες είχαν μια τελείως διαφορετική κατεύθυνση από τη δική μας. Σήμερα, η εξέλιξη της Επιστήμης και Τεχνολογίας, ιδίως στις υπηρεσίες υγείας που μας ενδιαφέρουν, έχουν κάνει τα πράγματα πιο ρεαλιστικά, πιο επιστημονικά. Στην πραγματικότητα, όμως, αυτός ο ισχυρισμός δεν είναι αληθής. Τα αρχέτυπα δεν πεθαίνουν. Αλλάζει ίσως ο τρόπος έκφρασης και βιώματός τους, αλλά τα ίδια στη βάση τους διατηρούνται.

Σήμερα, κεντρικό ρόλο στη μητρότητα έχει – επιτρέψτε μου την έκφραση– η “διεκπεραίωσή” της κι αυτό είναι κάτι που όλοι μας πρέπει να βο-

ηθήσουμε ώστε να αλλάξει. Η Μαιευτική Θεωρία, Πρακτική, Τέχνη και Επιστήμη χρειάζονται να υπάρχουν σε ίσες “ποσότητες” με τη Φιλοσοφία σε μια Μαία και ένα Μαιευτή, που επιδιώκει να επιτελέσει ολοκληρωμένα το ρόλο που αιώνες τώρα επιτελεί.

Σας ευχαριστώ για την υπομονή και το ενδιαφέρον σας.